

Voiko henkilökohtainen apu sisältää hoidollisia tehtäviä?

Henkilökohtainen apu on välttämätöntä apua niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminna, jotka ihminen tekisi itse, mutta ei vammansa tai sairautensa vuoksi pysty. Henkilökohtainen apu edellyttää ihmisen omaa kykyä määrittellä, missä tehtävissä ja toiminna apua tarvitaan, miten ja missä tilanteissa sitä tulisi järjestää. Jos avun ja avustamisen tarve perustuu pääosin hoivaan, hoitoon ja valvontaan, tulee siihen vastata muulla tavoin kuin henkilökohtaisella avulla. Henkilökohtaisilla avustajilla ei ole koulutus- eikä ammatti-pätevyysvaatimuksia. Kukin vammaisen ihminen itse määrittelee avustajalta vaadittavat kyvyt ja taidot.

Esimerkiksi katetrointi ja hengityslaitteen käytössä avustaminen on mahdollista

Henkilökohtaisen avustajan työtehtävät ja avustajalta vaadittava osaaminen vaihtelevat vammaisen ihmisen avun tarpeiden, elämäntilanteen ja omien näkemysten mukaan. Tällöinkin perussuhde säilyy henkilökohtaisessa avussa siten, että vammaisen ihminen itse ohjaa avustamistehtävää. Hoito ei ole pääasia henkilökohtaisen avun tehtävissä. Tämä ei kuitenkaan estä suorittamasta ns. omahoitoa (esim. hengityslaitteen käyttö ja katetrointi) henkilökohtaisen avustajan avulla. Henkilökohtaisella avulla ei korvata kotihoidon tai kotisairaanhoidon palveluja tai muita terveydenhuollolle kuuluvia tehtäviä.

Viime hallituskaudella (2018) rauenneessa vammaispalvelulaissa oli kannatettavia täsmennyksiä myös näiden osalta. Esityksessä mainittiin nimenomaisesti, että esim. perehdytystilanteissa oli mahdollista käyttää myös ulko-

puolista tahoa, mikä olisi turvannut nykyistä paremmin hengityshalvauspotilaiden kotihoidon.

Lähteet: THL Vammaispalveluiden käsikirja, Ahola, Sanna & Konttinen, Juha-Pekka (2009). Uudistuva vammaispalvelulaki - oikeus henkilökohtaiseen apuun muuttuu. Assistentti.infon julkaisuja: INFO-sarja nro 6., Rätty, Tapio: Vammaispalvelut. Vammaispalvelujen soveltamiskäytäntö. Kynnys ry. 2010. HE 166/2008 Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta. Vammaispalvelulain muutokset 1.9.2009 lukien (pdf 273 kt) STM:n kuntainfo 4/2009

SMA
FINLAND

Suomen **Polioliitto** ry

VamY

Heta

HENKILÖKOHTAISTEN AVUSTAJIEN
TYÖNANTAJIEN LIITTO RY

Selkädivammaiset
Akson ry

NEUROLIITTO